

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21

T.C
İSTANBUL
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
28. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/1565

Karar No. 2023/1291

Tarihi: 17/07/2023

- FESİHTE ÖLÇÜLÜLÜK İLKESİNİN GÖZETİL-MEMİŞ OLMASI
- GEÇERSİZ FESİH

ÖZETİ Dosya içerisindeki yazılı deliller, tanık anlatımları, Uçucu Personel Uçuş Görevi Yemek, Konaklama Ve Harcırah Prosedürü ve tarafların iddia ve savunmaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; davacının kabin memuru sıfatıyla görevli olduğu İstanbul - Los Angeles uçuşunda business sınıfı yolcuların yemeklerini yemesi ve uçaktan kutu meyve suyu almış olmasının fesih sebebi yapılamayacağı, ayrıca yine "görev bölgesi olmadığı halde sık sık business kabinine gelmesi nedeniyle asli görev bölgesinin iş yükünü artırdığı" iddiasının ispatlanamadığı ve bu sebebin de fesih için ölçülü bir yaptırım olmadığı, davalı tanıklarının; "davacının uçuş esnasında boş su şişesine alkol doldurduğunu gördüklerini" beyan ettikleri ancak davacının aşamalarındaki savunmalarında bu durumu kabul etmediği, su ve meyve suyu aldığı beyan ettiği, kabin amiri olarak aynı uçuşta görev alan davacı tanıdığı Serkan Güler'e de bu durumun uçuş esnasında bildirilmediği, davacının uçuşta içki içtiğine veya sarhoş olduğuna dair bir iddianın veya beyanın bulunmadığı, davacının daha öncesinde eylemleri ile ilgili herhangi bir uyarı veya benzeri ceza almadığı, ayrıca olayın gerçekleştiği tarih ile fesih tarihi arasında 2 aydan fazla bir süre geçtiği, feshin son çare olması ve

ölçülülük ilkesi gözetildiğinde işverence yapılan feshin haklı veya geçerli nedene dayanmadığı, davacının işe iade kararının isabetli olduğu kanaatine varılmıştır.

Mahalli mahkemesinden verilen karara karşı davalı vekili istinaf kanun yoluna başvurmuş ve dosya istinaf incelemesi yapılmak üzere Dairemize gönderilmiş olmakla, incelendi.

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ

İDDİANIN ÖZETİ: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; "Müvekkilinin davalı havayolu şirketi nezdinde kabin memuru olarak çalıştığını, 10.09.2021 tarihinde iş akdinin bildirimsiz olarak feshedildiğini, son aylık ücretinin yaklaşık brüt 11.000,00 TL olduğunu, çalıştığı süre boyunca hiçbir disiplin soruşturması geçirmediğini, ceza almadığını, iş akdinin feshine sebep olarak gösterilen olaya ilişkin müvekkilinin bilgisine 1 ay sonra başvurulduğunu, bilgi talebine ilişkin yazıda haksız suçlamalar yöneltildiğini ancak fesih bildiriminde bu suçlamaların yer almadığını, farklı konuların fesih gerekçesi yapıldığını, disiplin kurulu dosyasının kendisine verilmediğini, davalı tarafın iyi niyetle hareket etmediğini, uçuş sonrası toplantılarda bahsi geçen olaylardan söz edilmediğini, gidiş seferi ile ilgili hırsızlık suçlamasına rağmen dönüş seferinde ve sonrasında da görev aldığını, 1,5 ay sonra uçuşunun durdurulduğunu, suçlamaların asılsız olduğunu, feshin son çare olması ilkesinin uygulanmadığını belirterek feshin geçersizliği ile müvekkilinin işe iadesine, işe iade kararı kesinleşinceye kadar geçecek süreye ilişkin 4 aylık ücret ve sair hakları ile işe iade kararının yerine getirilmemesi halinde 8 aylık ücreti kadar tazminata hükmedilmesine karar verilmesini" dava ve talep etmiştir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; "Davacının müvekkili işveren nezdinde kabin memuru olarak çalışmakta iken Disiplin Kurulunun 08.09.2021 gün ve 2021/48 sayılı kararı ile İş Yasasının 25/II-e maddesi ve TİS'in 25. maddesi gereğince işten çıkarma cezası ile cezalandırılmasına karar verildiğini, kararın genel müdür tarafından onaylanması üzerine davacının iş akdinin haklı nedenle feshedildiğini, uçuş sırasında meydana gelen olaylara ilişkin davacının görev arkadaşları tarafından rapor tutulduğunu belirterek davanın reddine karar verilmesini" savunmuştur.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ

Yerel Mahkemece;"...Dosyaya sunulan disiplin soruşturması evrakları incelendiğinde feshe konu olayların gerçekleştiği uçuş esnasında davacıyla birlikte görev aldıkları belirtilen Sevgül Yaman, Derya Özçırak, Atakan Gürkan ve Ali Zengin'in konuyla ilgili bilgilerine başvurulduğu, davalı işverenin fesih bildiriminde dayandığı olaylar arasında sayılan davacının business yolcular için olan yemeklerden yemesi, boş şişeye alkol doldurması ve yolculara ikram edilecek kutu meyve sularından alması eylemlerine fesih bildiriminde İş Kanunu 25/2-e maddesinde

geçen hırsızlık yapma kavramına dahil ettiği ancak uçucu personel uçuş görevi yemek, konaklama ve harcırah prosedürü başlıklı belgede "sefer sırasında yolculara uçakta ve yerde verilen her çeşit yiyecek ve içecekten (alkollü içki hariç) yolcular öncelikli olmak kaydıyla uçucu personel de faydalanabilir" şeklinde belirtildiği, tanıklardan davalı tanığı Atakan Gürkan Derya Özçirak davacının boş şişeye alkol doldurduğuna şahit olduklarını, davacı tanığı Serkan Güler ise böyle bir olaya şahit olmadığını beyan ettiği, tanık Serkan Güler'in business class amiri olduğu ve alkol hizmetinin de sadece business class da olduğunu ve alkolün gümrük takibini de kendisinin yaptığını beyan ettiği, şirketinde davacının alkol aldığı beyan edilen seferin tamamlanmasından bir aylık bir zaman geçtikten sonra aradığını beyan ettiği ve davacının arkadaşları tarafından da kendisine herhangi bir bildirim yapılmadığını beyan ettiği, davacının bu olayla ilgili yapmış olduğu savunmasında business class yolcuları için ayrılan meyve suyundan diğer ekibe teslim edilmeyecek durumda olduğu için aldığını beyan ettiği, davacının her ne kadar uyarılara rağmen bahse konu davranışları devam ettiği belirtilmiş ise de dosya kapsamında davacının daha önce bu konuya ilişkin uyarıldığına dair herhangi bir uyarı yazısı bulunmadığı, kaldı ki fesih bildiriminde bahsi geçen olayların 05/07/2021 tarihli uçuş esnasında gerçekleştiği ve davacının savunmasının 08/09/2021 tarihinde alındığının tespit edildiği dolayısıyla davalı işveren tarafından yapılan fesihnin geçerli bir fesih olmadığı ve davacının işe iadesinin gerektiği anlaşılmıştır... Dosya arasındaki bilgi ve belgelerden davacının, fesihte tespit edilen ücretinin 7.466,60-TL Brüt olduğu, 5 aylık işe başlatmama brüt tazminatın 37.333,00-TL hesaplanarak hüküm oluşturulmuştur..." gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ

İstinaf Yoluna Başvuran Davalı Vekili Tarafından İleri Sürülen İstinaf Sebepleri:

1-Davalı müvekkili Ortaklıkça; davacının hizmet akdinin İş Yasasının 25/II-e ve TİS'in 25. maddesi uyarınca ve müvekkili disiplin kurulu kararı ile bildirimsiz olarak haklı nedenle feshedilmiş olduğunu,

2-Davacının kabin memuru olarak görev yaptığı 05.07.2021 tarihli İST-LAX uçuşunda ve sonrasında devam eden görevinin bir parçası olan konaklama esnasında gerçekleştirmiş olduğu fiiller neticesinde iş akdinin haklı nedenle feshedildiğini,

3-Bu fiilleri kısaca anlatmak gerekirse; davacının ilgili seferde uçağın business class bölümünde görevli olmamasına rağmen bu kısma sürekli olarak gelerek kendi görev bölgesinde bulunan personelin iş yükünü arttırdığını ve iş akışını bozduğunu, göreve ve müvekkili ortaklık personeline yakışmayan hal ve hareketlerde bulunduğunu, uçakların bilet sınıfına göre ayrılmış ve uçak içinde perdeyle bölünen alanlarının mevcut olduğunu, uçuşlarda hangi personelin hangi alanda çalışacağını belli olduğunu ve personellerin görevli oldukları alanlarda hizmet göstermekte ve

zorunlu olmadıkça diğer alanlarda bulunan çalışma arkadaşlarının görev sahasına müdahale etmemekte olduğunu, davacı eski personelin ise; söz konusu uçuşta görevli olmamasına rağmen sık sık business class bölümünde bulunduğunu, kendi bölümünde görevli olan personellerin iş yükünü arttırdığını, uçakta yolculara ikram etmek üzere ayrılan yemeklerden kendisine aldığını, bu durumun aynı uçuşta görevli diğer personeller tarafından görüldüğünü ve davacının, şefi tarafından ilgili yemekleri almaması konusunda uyarıldığını, buna rağmen amiri pozisyonunda bulunan personelin talimatını dinlemeyen davacının ilgili yemekleri alarak görev yerine geri döndüğünü,

4-Davacının yine aynı uçuşta yolculara ikram edilmek üzere uçakta bulunan alkollü içeceklerden kendi şişesine doldurduğunu ve yine yolculara ikram edilmek üzere hazır olan kutu içeceklerden alarak göreviyle bağdaşmayan fiilleri meydana getirdiğini, bu durumun da yine aynı uçuşta görevli ve yemek konusunda kendisini uyaran dahil birçok personelce görüldüğünü,

5-Tanık ifadeleri detaylıca incelendiğinde; birbiri ile tutarlı beyanların olduğunu görüneceğini, bununla birlikte feshe sebep oluşturan konuların, tanıklar tarafından açıkça dile getirildiğini, örneğin; yolculara dağıtılmak üzere bulunan alkollü içeceği kendi pet şişesine doldurması fiilinde kendi pet şişesine içecek aldığını kabul ettiğini ancak aldığı içeceğin alkol değil vişne suyu olduğunu iddia ettiğini, ancak bu durumun beraber görev yaptığı arkadaşlarınca tespit edilerek rapor tutulduğunu, kendisi alkol doldurduğunu reddetse de tanık ifadelerinde bu durumun sabit olduğunu, davacının ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan bu hareketinin işçi ile işveren arasındaki güven ilişkisini sona erdirdiğini ileri sürerek kararın kaldırılmasını ve davanın reddini talep etmiştir.

UYUŞMAZLIK KONUSU HUSUSLAR

Davacının iş akdinin haklı (veya geçerli) nedenle feshedilip edilmediği hususu taraflar arasında uyumsuzluk konusudur.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE HUKUKİ SEBEPLER

6100 sayılı HMK'nın 355. maddesi uyarınca istinaf incelemesi, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılır. Ancak, Bölge Adliye Mahkemesi kamu düzenine aykırılık gördüğü takdirde bunu re'sen gözetir.

A-Başvuru dilekçesindeki itirazlar gözetilerek belirlenen uyumsuzluk konusu hususlar, işe iade davasının koşullarından sonra teker teker aşağıda irdelenmiştir:

İşe iade davasının koşulları:

Taraflar arasındaki iş akdinin belirsiz süreli olduğu, fesih tarihinde aynı işkolunda 30 kişiden fazla işçi çalıştığı, davacının hizmet süresinin 6 ayın üzerinde olduğu, davacının işyerinin bütünü sevk ve idare eden işveren vekili ve yardımcısı olmadığı, işçi alma ve çıkartma yetkisi bulunmadığı, davanın yasal süresinde açıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca feshin usulü yönünden (4857 S.K. m.19/1) yapılan incelemede davalı işverenlikçe fesih bildirimini yazılı olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

İstinaf yoluna başvuran davalı yönünden anlaşmazlık konusu hususların incelenmesi:

Somut olayda 09/09/2021 tarihli fesih bildirim yazısında özetle; "...Disiplin Kurulu tarafından yapılan değerlendirmede; 05.07.2021 tarihli IST-LAX uçuş seferi sırasında, business kabinine görev bölgeniz olmamasına rağmen sıklıkla geldiğiniz ve asli görev bölgenizde iş yükünün artmasına sebebiyet verdiğiniz, business sınıfı yolcuların yemeklerini yediğiniz, boş bir şişeye business yolcularına ikram edilmesi için uçağa yüklenen alkollü içeceklerden doldurduğunuz, uçaktan yolculara ikram edilmesi için yüklenen kutu meyve sularından aldığınız, uyarılmanıza rağmen bahse konu davranışlarınıza devam ettiğiniz, birden çok personelin ifadesi ile kesinlik kazanmıştır. Bahse konu davranışlarınız birlikte değerlendirildiğinde 4857 sayılı İş Kanunu 25/2-e maddesi, PR.01.30.001 sayılı İnsan Kaynakları Prosedürü madde 6.14.5.4. ve 26. dönem toplu iş sözleşmesi madde 25.8. gereğince "işten çıkarma cezası" ile tecziye edilmenizin uygun olacağı sonuç ve kanaatine oy birliği ile varılmıştır. Disiplin Kurulu'nun hakkınızda vermiş olduğu karar 09.09.2021 tarihinde Genel Müdürlüğün onayından geçerek iş akdiniz haklı nedenle feshedilmiştir..." açıklaması ile davacının iş akdi feshedilmiştir.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık; davacının iş akdinin haklı (veya geçerli) nedenle feshedilip feshedilmediğine ilişkindir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 25. maddesinin II. bendinde, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller sıralanmış ve belirtilen durumlar ile benzerlerinin varlığında işverenin haklı fesih imkanının olduğu açıklanmıştır.

İşçinin davranışlarından ve yeterliliğinden kaynaklanan nedenler ise, İş Kanunu'nun 25. maddesinde belirtilen nedenler yanında, bu nitelikte olmamakla birlikte, işyerinde işin görülmesini önemli ölçüde olumsuz etkileyen nedenlerdir. İşçinin davranışlarından veya yetersizliğinden kaynaklanan nedenlerde, iş ilişkisinin sürdürülmesinin işveren açısından önemli ve makul ölçüler içinde beklenemeyeceği durumlarda, feshin geçerli nedene dayandığını kabul etmek gerekecektir.

İş akdinin haklı (veya geçerli) nedenle feshedilmiş olduğunu ispat yükümlülüğü işveren üzerindedir. Eğer işçi, feshin, işverenin dayandığı ve uygun kanıtlarla inandırıcı bir biçimde ortaya koyduğu sebebe değil, başka bir sebebe dayandığını iddia ederse, bu başka sebebi kendisi kanıtlamakla yükümlüdür.

Somut olayda davacı işçi 13/04/2016 - 10/09/2021 tarihleri arasında davalı nezdinde kabin memuru sıfatıyla çalışmıştır. İşveren tarafından davacının iş akdi; "görev bölgesi olmadığı halde sık sık business kabinine gelmesi nedeniyle asli görev bölgesinin iş yükünü artırdığı, business sınıfı yolcuların yemeklerini yediği, boş bir şişeye business yolcularına ikram edilmesi için uçağa yüklenen alkollü içeceklerden doldurduğu, uçaktan yolculara ikram edilmesi için yüklenen kutu meyve sularından aldığı, uyarılmasına rağmen bahse konu davranışlara devam ettiği" gerekçeleriyle haklı nedene dayanılarak feshedilmiştir.

Dosyaya sunulan “Uçucu Personel Uçuş Görevi Yemek, Konaklama Ve Harcırah Prosedürü”nde (7. madde) “sefer sırasında yolculara uçakta ve yerde verilen her çeşit yiyecek ve içecekten (alkollü içki hariç) yolcular öncelikli olmak kaydıyla uçucu personel faydalanabilir” denilmektedir.

Dosya içerisindeki yazılı deliller, tanık anlatımları, Uçucu Personel Uçuş Görevi Yemek, Konaklama Ve Harcırah Prosedürü ve tarafların iddia ve savunmaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; davacının kabin memuru sıfatıyla görevli olduğu İstanbul - Los Angeles uçuşunda business sınıfı yolcuların yemeklerini yemesi ve uçaktan kutu meyve suyu almış olmasının fesih sebebi yapılamayacağı, ayrıca yine "görev bölgesi olmadığı halde sık sık business kabinine gelmesi nedeniyle asli görev bölgesinin iş yükünü artırdığı" iddiasının ispatlanmadığı ve bu sebebin de fesih için ölçülü bir yaptırım olmadığı, davalı tanıklarının; "davacının uçuş esnasında boş su şişesine alkol doldurduğunu gördüklerini" beyan ettikleri ancak davacının aşamalarda savunmalarında bu durumu kabul etmediği, su ve meyve suyu aldığını beyan ettiği, kabin amiri olarak aynı uçuşta görev alan davacı tanığı Serkan Güler'e de bu durumun uçuş esnasında bildirilmediği, davacının uçuşta içki içtiğine veya sarhoş olduğuna dair bir iddianın veya beyanın bulunmadığı, davacının daha öncesinde eylemleri ile ilgili herhangi bir uyarı veya benzeri ceza almadığı, ayrıca olayın gerçekleştiği tarih ile fesih tarihi arasında 2 aydan fazla bir süre geçtiği, feshin son çare olması ve ölçülülük ilkesi gözetildiğinde işverence yapılan feshin haklı veya geçerli nedene dayanmadığı, davacının işe iade kararının isabetli olduğu kanaatine varılmıştır.

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, İlk Derece Mahkemesi'nin objektif, mantıksal ve hayatın olağan akışına uygun, dosyadaki verilerle çelişmeyen tespitlerine ve uyuzmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile İlk Derece Mahkemesi kararında yazılı gerekçelere göre davalı vekilinin istinaf başvurusunun ESASTAN REDDİNE karar vermek gerekmiştir.

B-Kamu düzeni açısından maddi-hukuki durumun incelenmesinde; İlk Derece Mahkemesi'nin kararında Dairemizce re'sen gözetilecek kamu düzenine aykırılık hallerinden hiç birisinin bulunmadığı saptanmıştır.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

İlk Derece Mahkemesi kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1,b-1. maddesi gereğince davalı vekilinin istinaf başvurusunun ESASTAN REDDİNE,

Alınması gereken 269,85 TL istinaf karar harcından peşin yatırılan 179,90 TL harcın mahsubu ile eksik kalan 89,95 TL harcın davalıdan alınarak hazineye gelir kaydına,

Davalı tarafça yapılan istinaf yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,

İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından davacı yararına istinaf vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

Karar tebliğ ve harç tahsil müzekkeresi işlemlerinin İlk Derece Mahkemesi tarafından yapılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8/1-a maddesi uyarınca KESİN olmak üzere 17/07/2023 tarihinde oy birliği ile karar verildi.